

BAJTÁRSI

LEVÉL

1962. XV. évf. 12. sz. levél 95. oldal. Utrecht, 1962. dec. 15.

BÉKESSÉG...

Amikor munkánkat jól végeztük, valamit alkottunk vagy cselekedtünk, ha azt jóakarattal, szeretettel tettük, megelégedett, békés mosoly suhan át arcunkon, ami a nemes lélek kisugárzása. Akiknek tettét nem a szeretet, hanem ellenséges érzelmek vagy éppen rosszakarat sugalták, azoknak az arcán is átsuhan egy mosoly: a kárörvendés, a Sátán kaján rosolyá. Az előbbi nyugalmat, békét hoz a lelkekbe, az utóbbi aggodalmát, nyugtalanságot, ha azok nem is követik azonnal az elsuhanát sátáni mosolyt. Ezt bizonyítja nemzetközi viszonylatban a politikai emlékiratok sokasága tele ferditésekkel, öngazolásokkal. Hihetetlen erős a szeretet és a szeretetlenség vagy rosszakarat belső munkája, érdekes képet nyernék arról, ha azt fényképezni lehetne. Gondolom, ettől - az atomok korszakában már nem állunk nagyon messze.

Karácsony szent ünnepét ünnepeljük. Születésnapját a Szeretet Fejedelmének, aki ezt vallotta az emberi boldogság alapjának. Aki az Ő utját követte, jutalmul békességet, nyugalmat nyert, aki nem, nyugtalanságot, bizonytalanságot. Kérdezni lehetne: hát miért nem követi a földi ember a Szeretet utját? Könnyű rá a felelet: mert gyarló! Sokáig botorkál az életben, amíg rátalál erre az utra. A nemeslelkűek hamarabb, a gyengék később, vagy soha.

Magyar vonatkozásban megkérdezhetnők bennsőnket, nem tévedünk-e le erről a békességet jelentő utról? A felelet - általánosságban bizony - nem lenne nagyon vigasztaló. Bajtárs! Kérdezd meg Te is a lelkedet, azt az utat jártad-e, amely a békesség mosolyát öntötte arcodra? Megtetted-e szent kötelességedet - tehetségedhez mérten - Fajtádért, Hazádért, vagy csak mosolyogtál azokon, akik azt valóban megcselekedték? Szolgáltad-e az összetartás gondolatát, vagy a széthúzás örvényébe keveredtél?

Veletek járom az élet göröngyös utját, sokat látok, sokat tapasztalok. Örömmel állapítom meg, hogy mi, magyar csendőrök, jó uton, a Szeretet utján járunk. Csak az a baj, hogy nem mindnyájan! Vannak még tévelygők, akik muló emberi javakért cserben hagyják az örökjavakat. Szeretnék egyszer abban a tudatban ünnepelni, hogy mi mindnyájan megéremmeljük a legnagyobb égi jutalmat: "Békesség a földön a jóakaratu embereknek!" - Bizton tudom, hogy amit nem hozott meg a tegnapi, meghozza a ma vagy a holnap, és akkor elmaradnak az előzően feltett kérdések!

Bajtársaim! Karácsony Szent Estéjén lélekben együtt ünnepelünk szeretettel, megértéssel. Velünk lesznek azok is, akik már örökre elköltöztek közülünk: mert a Szeretet örök, a siron túl is él! - En pedig, mint sorstársatok, ezalkalommal köszöntelek Benneteket, és kívánok Nektek, Családotoknak, Barátainknak és minden becsületes magyarnak hittel, bizalommal telített, Isten-áldotta, békességes és boldog karácsonyi ünnepeket.

Nyugaton, 1962. Karácsony.

vitész KIRÁLY GYULA szkv.ezds.
a MKCSBK Vezetője.

MINDENT A SZERETETÉRT !

Mit tudnék tenni szeretetből?
Koldus-falábat viselni, nyomort, igát.
Mit keservvel hordoz sok embertestvérem,
Zengeném az áldozatok hősi époszát.

Mit tudnék tenni szeretetből?
Vállalni anyák terhét, apák gondját,
Hogy kishitőség, ha megejti lelkük,
Az Eget kutassák, ne a föld javát.

Mit tudnék tenni szeretetből?
Hordozni az ifjuság kereszttségét:
Küzdést, leselkedő vészt, szívük sebét,
Hogy sugár ragyogjon mindnek homlokán.

Mit tudnék tenni szeretetből?
Vállalni a sok bűnt, a megaláztatást:
Éljek a fertőben én, aki hiszem
A megtérést, a bűnök bocsánatát!

Mit tudnék tenni szeretetből?
Feláldoznám azért az életemet,
Hogy a testvérgyűlölő rideg szívek
Ismerjék végre a megváltó szeretetet.

S míg lángolna testem, mint szent tűz
Az áldozatvállalás oltárkövén,
Tűzbetűk írják a sötétlő égre,
Hogy minden, de "Mindent a szeretetért"!

.oooOooo

Skerl Kelemenné.

NAGYAPA NEM ÉRTI.

A Hajduságban, erdő szélén állott nagypapa tanyája, Nem volt az kunyhó, sem palota. Olyan egyszerű, fehérre meszelt, nádfedeles házikó csak, melyből a legtöbb van szelvényben-hosszában. Nagypapa építette azt még fiatal korában. Jó volt arra, hogy hajlékot nyújtson, tizenhárom gyermek életet nyerjen benne és nagypapa öreg korát megérje.

Ha messziről láttuk a tanyát, olyan volt, mint réten a gomba. Ha közeledtünk, a felkelő napot utánozta. Ehhez a háttérrel az erdő váltakozó színe nyújtotta.

Belülről? Régimódi! A modern korszak vívmánya még nem érkezett oda. Két szoba volt csak benne, és középen a konyha.

Butorzata? Ósrégi! A nagyobbik szobában két oldalt fa-ágy, tollal tömött párnákkal és dunnákkal. Középen az asztal, mellette a kanapé. Ott volt még az almárium és a kaszli; ezeken poharak, csuprok és a család fényképei. A főhelyen a "Házialdás". Aranybetűs szövege így hangzott:

Hol hit, ott szeretet,
Hol szeretet, ott béke,
Hol béke, ott áldás,
Hol áldás; ott Isten,
Hol Isten, ott szükség nincsen.

Szükség akkoriban nem is volt. Az Isten áldása sem hiányzott. Gyermekekben, állatokban, gyümölcsben és gabonában mindig jó termés volt. A béke és szeretet is megvolt. Jól érezte ott magát mindenki. A rokon törvényszéki bíró, az orvos és a pap is. Csendőroket is lehetett ott gyakran látni. Nem azért, mert baj volt, hanem azért, mert a tanya te-reptárgy volt. De azért is, mert a szélesebb családból anyai csendőr került ki, hogy egyik kezük ujjain meg sem számlálhattuk.

Nagypapa nem ivott és nem dohányzott. Mindvégig vallásos, szerény, tiszteletnek és tekintélynek örvendő ember volt. Néha kántort is helyettesített, a templomban ének-kezdő.

Mondják, hogy az idő mindent megemészt. Nagypapával is valami ilyenféle történt. Elhasználódott. Nem is ember többé, csupán egy

tárgy, melyet dobálni is lehet bárhová.

Nyolcvan év körül lehetett, amikor vagyonát gyermekei között szétosztotta. A tanját tizenkettedik gyermeke, a János kapta. Nagypának akkor már csak a hátsó szoba, tehát a kisebbik maradt meg. Anna az abban ura volt csak úgy, mint régen.

Csendesen és megleégedetten öregedett a nagypapa. Már a kilencvenedik életévéhez közeledett, amikor a tanya udvarán bizottság jelent meg. Tagjai csak a Jánossal beszéltek, nagypapát figyelembe sem vették. Ott már nem nézték embernek. A kommunisták kiküldöttjei voltak.

Amikor a külsőre is gyanus emberek eltávoztak, nagypapa a Jánostól kérdezte: "Mit akartak ezek?" János haragosan s gorombán odavágta: "Hát elveszik a tanját és a földet!"

Nagypapa csak nézte Jánost, de nem értette, hogy mit mondott. Tul magas volt már a kora, vagy inkább azért nem, mert azt a szót, hogy "elveszik", nem ismerte. Ezelőtt bizonyára nem hallott még ilyet.

Pár nap múlva a bizottság újra megjelent. A tanács döntését hozták és Jánosnak felolvasták. Ezek szerint a lakásból ki kell költözködniük. János és családja részére a nyári-konyhát, nagypának pedig az istállót jelölték ki új lakóhelyül.

Nagypapa ezt sem értette. Jánostól ugyanis megkérdezte: - "Hát eladtad, odaadtad?" - "Dehogy is adtam. Értse meg már egyszer, hogy elvették!" - válaszolta János.

Nagypapa talán még ekkor sem értette. Valamit azonban mégis megérzett. Talán csak annyit, hogy baj van. Nem csoda! Öreg butorizta ott állt már az istálló sarkában. Láttára könnyes lett a szeme és ezt dudolgatta: "Tebened biztunk elejítől fogva, Uram Téged tartottunk hajlékunknak", majd: "Perej Uram perldímmel, harcolj én ellenségimmel"...

Az ének nem fejeződött be, átfolyt egy dalba. Egy bánatos, kedves, régi dalba: "Nincs cserepes tanýám, sem szüröm sem subám nékem"... és egyszer csak ez a dal is elhalkult. A nagypapa szívével történt valami. Az orvos szerint a vérkeringése megállott. Az emberek ugyanakkor azt mondták, hogy bánatában hasadt meg a szíve.

Az elnyűtt testet, a kihűlt tetemet a család szertartásosan és diszesen eltemettette. Ott volt a falu apraja-nagyja. De mit ért az már?... Nagypapa elment, s a szegény ott maradt!

Ezzel a cikkel emléket kívánok állítani azoknak az öreg Bajtársaknak és Nagypáknak is, akik éltük alkotó korszakát Testületünkben becsületesen leszolgálták, takarékoskodással öreg napjakra földet és házat vettek... s a sorsuk lényegében mégis ugyanez.

Emléket kívánok állítani annak az őrsparancsnok Bajtársnak is, aki ugyan még nagypapa sem volt, de a sok szenvedéstől testileg annyira megtört és elhasználódott, hogy láttára - az 1956-os szabadságharc utáni megtorlásban - még a gummibottal talpaló ÁVOS legénynek is szegényérzete támadt. Gunyos hangon ugyanis ezt mondta: "Tűnj el innét, rajtad nincs már, hogy mit üssék!"

Bihari Bűnlátó.

oooOooo

KARÁCSONYI ÉNEK.

Csend, melegség, béke, "igazi boldogság"
A régi karácsonyokból reánk maradt,
Rend és biztonság volt, maga a valóság
S azután: ...tul sok rossz a fejünkre szakadt.

Ma is gyujtunk gyertyát szegényes szobában,
-Egy gyatra gyertya fénye mindent megmutat-,
De velünk az Isten minden egyes árnyban,
Mert Pia ránk ragyog: ...már látjuk az utat!

v. Borcsiczky Imre.

oooOooo

EMLEKKEK SZOLGÁLTATÉLJESÍTÉSEM IDEJÉBŐL. /folytatás/

Szárnyparancsnoki beosztásom tartama alatt mindig lovas vagy vegyes-órsók tartoztak hozzám. Így volt alkalmam meggyőződni arról, hogy a magyar ember ősi lószereitét a lovas csendőőrök örökölték. Erre a legszebb példa a megtörtént alábbi eset:

B. I. alhdgy. 24 évig lovagolt egy lovat. A ló is bámulatosan ragaszkodott lovasához, s lóról szállás után követte, mint egy hűséges kutya. E lovat sohase kellett megkötnie, megvárta az mindenütt. Bár a ló szemei és lábai tökéletesen épek és egészségesek maradtak, ami 28 éves korban /ez lónál igen magas kor/ szinte hihetetlen, fogaival volt baj, aminek következtében émszérével is, s ezért a ló erősen lesoványodott. Lovasa megőrölitette részére a zabot s ugy etette. Az állatorvos minden évben selejttíteni akarta már a lovat, de gazdája kérésére, több éven át, nem eszközölte azt, míg végül is bekövetkezett a kiselejtítés.

A lovat meghatározott napra az ostspság. székhelyére kellett elővezetni, hogy ott nyilvános árverésen értékesítsék. Ez meg is történt s volt lovasa részére egy vezeték lovat irattam.

Kb. 2 hét múlva ezután meglepő szemlére érkeztem arra az órsra, ahol a szakpk. is állomásozott. O történetesen távol volt ekkor. Járőr ellenőrzésre indultam lóháton, s magammal vittem az egyik lovas őrmestert. Ilyen alkalmakkor mindig beszélgettem alárendeltjeimmel, s most is. Egyszerre csak azt mondta az őrm.: "Az alhdgy. urnak most két lova van". Hogyan? - kérdeztem. Erre elmesélte nevetve, hogy amikor a parancs megérkezett az öreg lovának elárverezésére, az alhdgy. magához rendelte az egyik lókupecet, akinek átadott 300 pengőt azzal, hogy a lovat vegye meg, s hozza vissza. Aztán kibérelt egy istállót a ló részére.

Az ilyen selejt-lovat az árverésen 80-120 pengő közötti áron vették meg rendszerint -levágásra. A lókupec azonban annyira árverezett, hogy 180 pengőre verte föl a ló árát, miután nagy büszkén elvezette azt, s a szekerének saroglyához kötve az öreg tálost, nyomban elindult hazafelé. Az alhdgy. 20 pengő borralalót adott a kupecnek, s azóta a ló "nyugdíjban" van, s volt lovasa fizeti a lótápot, istállóbert s gondozásának díját, s kijelentette: "A Vitéz-t /ez volt a ló neve/ se konflis kocsiba nem fogják, se le nem vágják a vágóhidon".

Később egy alkalommal megkérdeztem az alhdgy. 05.: "vajjon hol lehet szegény Vitéz"? Erre huncutul elmosolyodott s jelentette: " az olyan jó volt, amelyik öregségére is biztosan jó kezekbe került".

V. K. lov. törm.-nek volt egy igen szép "nyári-fekete" lova. Ez kitűnő hátsasló volt, s lovasa is igen szerette, és hosszu szolgálat után is táncolva jött be azzal a laktanya udvarára. Volt azonban a lónak egy igen nagy hibája: harapott és néha rugott is. Ezért gazdája a nyereg táskában egy táblát hordott, amelyen fehér alapon piros betűkkel ez állott: "Rug, harap, életveszélyes". Ha valahol pihenőre bekötöttek, ezt a táblát lovasa kiakasztotta lovának farához: A ló sem őt, sem az órs 2 lovását nem bántotta, viszont idegennel hamar elbánt. Ha felnyergelve kivezették az istállóból, és idegenült rá, vigyázni kellett, mert hirtelen hátra nyulva megharapta az ember lábát a kengyelben. A szokásos bűnözők is ismerték a "feketét", mert nem egyszer megtörtént, hogy az elfogottat -amikor a jór, előtt haladt- hirtelen "megrohmozta", s ha a gazdája idejében meg nem fékozta, vagy az elfogott félre nem ugrott, bizony "megmasszirozta".

A szomszédos órs állomáshelyén, a község szélén volt egy nagy cigánytelep. A vármegye által építettett kis házakban mintegy 250 család volt ott letelepítve. A cigány-bírójuk egy 39 gy. c.-beli szkv. volt /mint zlj. kürtös érte el ezt a rendfokozatot/, aki roppent büszke is volt erre, de hivatalára is. Ebben az órskörletben a cigányok nem követtek el még egy kihágást se, de a szomszédos, no meg távolabbi órsokról csaknem naponta jelentek meg járőrök a cigánytelepen tyuk, kacsa stb. lopási ügyekben, nyomozás végett.

Igy került oda egy alkalommal V. törm. is, aki el is fogta a tetteit, de a lopott két tyuk akkor már a fazékban rotyogott. A cigánytelepről a község házára kísérté jór. a tetteit. A másik "cigány" /ez volt a törm. lovának neve/ bizony egy óvatlan pillanatban fogaival vállán ragadta a cigánynak kabátját némi bírral együtt és ugy rázta azt, mint egy rongy-bábut. A cigány orditására a cigány-

telep fele kitódult az utra, mert azt gondolták, hogy nyuzzák társukat. A sérült cigány pedig, amikor a ló elengedett, kijelentte: "Nagyságos törzs. ur! En loptam el a két malacot is ezelőtt két hónappal, de most engedje meg, hogy a "sárkány" mögött mehessék". Ettől kezdve, ha V. tórn. a cigánytelepre érkezett, a bíró tüstént ment eléje, s megmondta, ki hozott a telepre baromfit az elmúlt éjszaka.

Ezt a lovat is többször akarták selejttíteni, de lovasa mindig "kikönyörögte"; egyik télen azonban a ló hófedte jégen oly szerencsétlenül esett el, hogy lábát törte, s agyonlőtték. Jól lehet a lovasa is súlyosan megsérült, kisebb foku agyarázkodást szenvedett, mégis mikor a karabélyt lovának füle mögé tartották, felzokogott, s úgy sirt, mint egy gyerek.

..-

Egyik alkalommal télen, a déli órákban olyan őrre érkeztem, melynek 2 jór.-e is rendes szolgálatban állott. Az ópk.h.-t magam mellé véve, lónaton indultam ellenőrző szolgálatba. Bár a pusztát, melyen utunk vezetett, elég jól ismertem, mégsem volt gyerekjáték télen annak portyázása, s a hó-takaró miatt könnyen bajba kerülhetett az ember. Ott bizony télen lakott hely nem volt, csak elhagyott kalibák. Ha pedig egy kis köd is leereszkedett, a baj még nagyobb volt.

A velem lovagló ópk.h. már régen ezen az őrön teljesített szolgálatot, s így a körletet ugy ismerte, mint a tenyerét.

Hamar eltelt a délután, s a nap már nyugovóra hajlott, amikor hirtelen olyan sűrű köd ereszkedett le, hogy jóformán a ló fejéig láttunk csak. Egy ideig csak tájékozódunk valahogyan, de amikor a nap lement, bizony megnehezült ez. Fél óra elteltével lóru szállunk, s cigaretára gyújtva a gyufa fényénél észleltem, hogy több ló nyoma van a hóban. Több gyufa gyújtásával megvizsgálván a nyomokat, rádöbbszünk, hogy bizony jó ideje körbe-körbe lovagoltunk azon a helyen ahol lóruál szállunk. A jól tájékozott ópk.h. is elvesztette a helyes irányt.

Nézelődésünk közepette egyszerre tisztán halljuk, hogy valami segítségért kiabál. Tüstént lóra ültünk, s elindultunk abba az irányba, honnan a hang jött. Mindig közelébből hallottuk azt, amikor a két ló egyszerre megállott, és ösztökélésre sem mentek előre, hanem jobbra fordulva indultak. Kisérőm megjegyezte: "itt valami akadály van, aminek a lovak nem akarnak neki menni", s így leszállva kantsárszáron vezettük a lovakat előre. Pár lépés után egy kb. 4 méter mély és 6-8 méter széles talajvíz levezető csatornához értünk, mely szintűgig porhóval volt telítve. Gyufa gyújtásunkra, csaknem velünk szomban, a tulsó part-ról újra felhangzott a segély-kiáltás. Kérdésünkre aztán megtudtuk, hogy a segély-kérő egy suszter-legény, aki a közeli faluból jött a pusztán át vonuló vasuti őrházhoz, ahol egy csinos leány is volt. Sötétedés előtt vágott neki az utnak hazafelé, a ködben irányt tévesztett, s bizony félcipőben, pantallóban nem valami kellemes séta volt az a pusztában.

Találkozásunkkor már három órája gyalogolt. Most aztán tudtuk, hol vagyunk, csak azt a hidat kellett megkeresnünk, amelyen a tulsó partra jutunk, ahol a hidtől nem messzire egy mező-rendőr lakott.

Velünk egyvonalban gyalogolt a szerelmes suszterlegény a tulsó parton, s a keresett hidat nem sokára elértük, amelyen átkeltünk. Aztán a legényrel együtt eljutottunk a mező-rendőri lakhoz, miközben utitársunk többször is kijelentette, hogy bármennyire is szereti Rózsikát, tavaszig csak nappal jön el hozzá.

Bizony, ha össze nem találkoznok, könnyen megfagyhatott volna reggelig a legény, de mi is neki köszönhattuk, hogy fadél alá juttva megmelegedtünk, s onnan már könnyen jutottunk az őrre.

Be is fejezem amúgy is hosszúra nyult felsorolását emlékeimnek. Az emigrációs években sokszor gondoltam vissza a leirtakra, több Bajtársammal találkoztam is, akik ezeknek részesei voltak. Jól esett mindig a visszaemlékezés, legalább átmenetileg feleltük az emigrációs gondokat. Az emlékek, hagyományok őrzése magyarságunk megtartásához is vezet. Ezeket adjuk tovább gyermekeinknek is, mert csak így reménykedhetünk abban, hogy azokat egyszer haza is viszik.

Öreg bajtárs.

OROSZ TÁJ.

/Vázlat/

Képekről ismerted eddig. Vásznaokról, melyekről lecsorgott a szláv szentimentalizmus és együgyű romantika méze. Trojka suhant rajta, elnyújtott, nagyszerényű apró lovacskák nyakán csengő kolompolt, s felvert csöpp kis szived riadalman farkast érezte minden bokor mögött. Vagy: végtelen hősésben, még végtelenebb orosz mezőket látta, amint fát, erdőt, házakat lassan ellep a halálos hó; s tudta, hogy az a vándor, ki a kép balsarkán a végső erőlködéstől kimerülten vonszolja magát, a léltan rogy végképp le a hóviharban, mert aki uton van, többé meg nem áll és aki elindult, meg nem érkezik. Hosszu hajú záport látta vásznuon, mérhetetlen pipacstengert s a virágok pirosánál csak annak a nagyszemű lányknak kinyílt, nedves ajka volt pirosabb, ki lassan hajolt le magára figyelő tudatos incselgéssel. Ez volt a nyár, a teljesség maga, de tavaszt, virágzó mennyasszonyfákat, frissen hasadt szántást, daloló szel- lőt képeken hiába kerestél. Lehet, hogy van, kell neki lennie, de benned úgy élt mindig ez a világ, hogy letagadta a teremtés kezdetét, egy nép, mely kihagyta életéből a tavaszt. Őszi rozsdás lombokkal annál többet találkozottál. Roskadt viskókra lógnak rá a fellegek, melyeken kémény nincs, csak szalmával betömött ablak, s a hamarsötétdő délutánba egyetlen örjítő zene van: végtelen napraforgó táblák száradt levelén zom- tor szél motoz, s míg nyakadba csorog a hideg eső, agyadba, szivedbe, fe- jedbe zörög a csutaszár...

A Volgát láttad, mely fölött kormos, ólomszínű az ég, s mely- nél csak a szomorúság és a ráéjtett bus ének nagyobb... Aztán máské- p is láttad ezt a tájat, akkor már tele volt emberekkel, elnyuzott, kinzott borzadállal, s mindig kissé dideregtél, mikor kimondtad: Werescsaghin. Később egy egészen más égbolt, más táj festőjének neve süppedt ilyen sejtelmessé benned, Böcklin, vele a Holtak Szigetén találkozta.

Most itt állsz az orosz tájon. Vásznaot az ég feszít föléd, mely éjszaka tele van álmos orosz csillagokkal, s lábaid előtt sejtel- mesen dozombol az elnyújtózott lomha ázsiai titok. Mert ez a titok van. Tagadhatatlanul érezni. Jelenléte elkísér, és rádszáll sejtelmes pora, mint finom-művű órád szerkezetére az elforgácsoló idő törmeléke. Hány- szor érezted ezt a Donparton, amikor a nádason, gyér fákon túl a végte- len orosz televényen elterült, felettünk ~~lebegett~~. Mikor a jellegzetes orosz horhosok kiszáradt repedésein botorkáltál. Érezted a szélben, hó- viharban, megyenyefokos hidegben, napsütésben, házaikban s templomaik ikon- jáiról felédhajló aszkéta szentjeik kifürkészhetetlen hallgatásában. Érezted az emberekben is. Egyszerűek és igénytelenek. Szürkék és bávák. A Nyolcboldogság Hegyének aljából vannak utban valamerre, amit ők sem tudnak, hol van. Elterelték őket az igazi utról. De nem engedték kicsa- varni kezükből a Bibliát, s nyakukban még ott a vastag vaskereszt, mely- ről a byzanci Jézus megkinzott arca mered rád. Sokhetes, sokhónapos vál- tatlan ruhák alatt hordják. Tiszta a szívük és tiszta a szemük. De a- zért bennük a titok. A legöregebb muzsik és pápa szemében ép úgy érez- ted ezt az őszinteség mögött is, mint a fiatal fiuk, lányokéban. Nagyon rokonai a tájnak, a földnek, mely a legegyszerűbb, mégis tele van titok- kal. És félt, hogy ez, amit a titok mögött megérezte, a Márkfák fanati- kus vallási világától, nem csinál-e egy más világnézet pokoli retortá- in átforgatva Istennel szembe fordulókat...

A Nyolcboldogság hogyé csak a faluk határáig ér, a városok Babiloniában fekszenek, hol új ikonok vannak: traktor, gép, elektromos- ság. A titok tulsó partjain milyen új titok lappang? A szelid muzsik, ki nem ütötte meg a lovát, s a holtak mellé vándorbotot rejtett a kopor- sóbn, hogy eljusson égi vándorlásai közt a poros osillagutakon a mennyei Biró elé, a városok Babelében az új generáció ifjúkommunistájává válik, új evangéliumokra és diktátorokra hallgat, ki szemrebbenés nélkül gyl- kol, kineveti az Istent, s félredobja a hullát, az anyag mindenhatóságá- nak jegyében temetetlenül hagyja, mint értéktelen, elhasznált anyagot. Az orosz városok utcáin mindig metsző szél, és arcodba sodorja a tit- kot...

Egyedül a fák őszinték hozzád. Bennük nincs titok. Már há- rom hónappja beszélgetsz velük. Jók és szolgálatkészek, ha fedezéknk kell vastag derekuk, hidpadló kell, vagy panyeszán egészséges törzsükből.

Otthoni testvéremelegséggel tárják ki karjuk, ha rögtönzött hősi temető fejfáinak az őllyi magas hóban letűzzük. Mohón, szinte örökkévalóan isz-
szak föl a nevek betűit magukba és vigyázva merevülten tartják az édes
bajtárs rohamisakját. Egyedül a fák őszinték. Tűzre adnak, melegitnek,
s ahogy fádobsz egy-egy színes hasábot a tűzre, átszelidül a táj, felme-
legszik a szív és éppén, ahol vagy, a bunker vagy a rozoga viskó dült fa-
lai, mint egy rejtelmes vászon, otthoni fényel, napsugarakkal, illattal és
árnyakkal telik meg. Igazi bajtársak, hű szövetségesek a fák. Együtt me-
netelnek veled, állják a hózivatart, vashideget s nem bujnak el, nem futnak
el tőled, ha bóműöl a gránát. Ők teszik elviselhetővé ezt a világot...

Egyedül a fákban nem csalódtál. Beszélgetsz velük, s ők őszin-
tén felelnek: nyírül, fenyőül, körtéül, almául, akácul. Legjobban ennek a
lányos, kicsi nyírának selypes beszédjét szeretted. Itt áll az ablakod
alatt s karcsu ágaival integet, hív és feléd nyul. Hőfihérkénk bezeded,
s nem érted finom, törékeny, lányos ágába hogyan fér el ennyi filozofia.
Rajta keresztül az orosz titkot, tájat, népet is másképen látod. Ő mondta
tegnap: költők kellene ide, nem diktátorok, kik a tücskök, fák és hantok
énekét szelid kottákba fonják! Megsimogattam. Elpirult és éreztem, hogy
egyszer ez is eljön, mint a tavasz, újjnyi nagyságuk rajta a rügyek.

Ukrajna, 1943.

Pusztá Sándor.

oooOooo

A DOHÁNY.

/folytatás/

Alkalmazkodtunk a szakaszparancsnokaink kívánságaihoz: el-
kerültük egymást a fináncokkal. Egyszer azonban ennek is vége szakadt.

Egyik őszel ugyanis a dohányfüzerek már szépen sárgultak a
pajtákban. Ki-ki igyekezett közülünk is sorra kóstolni a dohányt, hogy
melyik ízletesebb? Október végén aztán megkezdődött a simitás is. Szol-
gálatok alkalmával, éjjeli időben hordtuk haza az egész évi füstöl-niva-
lót. Közben megneszeltük, hogy a fináncok ugyancsak lesárgultak bennün-
ket. Ezért aztán apránként hozogattuk a dohányt, a nyeregtekébe gyömo-
szölve.

Az egyik novemberi napon Gergely törzs.urral indultam szol-
gálatba. Nyereg málházaskor láttam ám, hogy egy zsákot is betesz a táská-
kába. Tudtam mindjárt; hogy abban dohányt hoz. Ugyanis ő nem sokat teke-
tőrizott, hanem már hosszú éveket óta mindig egy tételben hozta el évi
szükségletét a megszokott helyről. Felhívtam a figyelmét a fináncokra.

-Mit neked egy század finánc! Megezem őket!-

Tudtam azt, hogy az "öreg" nem valami hamvába holt ember, s
ezért nem vitatkoztam vele tovább.

Másnap hajnalon, az órsre bevonulóban a törzs.ur nyergére
volt kötve a zsák dohány. Amikor az órsállomás községének pereméhez ér-
tünk, az egyik fa mögül előlépett két finánc. A holdvilágos hajnalon jól
látták ők a nyeregbe kötött zsákot. Jó reggelt köszöntve a lovak elé
kerültek, s megkérdezte az egyik:

-Mi van a zsákban törzs.ur?-

-Jófajta muskotály!- mondja Gergely.

-Nem tudják az urak, hogy ez tiltott dolog?-

-Már hogy a fenébe ne tudnánk! De tudom azt is, a kutyafá-
ját az uraknak, hogy maguk is ilyet szivnak!-

Nagyon is urazgatták egymást, noha régebben -a harag előtt-
testi-lelki jóbarátok voltak.

A fináncok ahogy sem akartak tágitani. Kerülgettek bennün-
ket, mint macska a forró kását, végre aztán az egyik kijelentette:

-Hát törzs.ur! Mi a nyergére kötött zsákot őrizetbe vesszük
és legyen szives volünk jönni a szakaszra!-

-Szívesen megyek, de a zsákot aztán egy percig sem viszem!-
s leoldotta nyergéről a zsákot, s ledobta az utra. Így a két finánc hoz-
ta utánunk a zsákot.

Tudtam, hogy valami nagy dolog történik ezután. Sejtettem,
hogy a pénzügyéri szakaszra már csak a hecc kedvéért is elmegy Gergely,
de meg az utunkba is esett az, és attól a harmadik házban volt az órs-
laktanya.

A községben nagy volt a csendesség. Mindenki aludt még.
Csak a kutyák cserkódtak meg bennünket, mert talán nekik is szokatlan
lehetett ez a menet. Mintha a hold is megállott volna egy kis csodálko-
/.

zásra, mert ilyen csoda nem igen történt még a Földön: két finánc kísért maga előtt két lovas csendőrt.

Ilyen diszes tagozatban érkeztünk meg a finánc szakasz elhelyezéséhez. Az egyik finánc nyomban becsengetett, s vártuk az ajtó kinyitását. Mi közben lóról szállottunk. Gergely törzs. ur csak annyit sugott nekem: "Azt csinálja öcsém, amit én!"

A két finánc elégedetten nézte, hogy békességesen lóról szállottunk. Karabélyunkat is lecsatoltuk, és sulyba tett puskával vártuk az ajtónyitást. Igen ám, de mi voltunk a fináncok mögött, akik az ajtóhoz közel állottak. Közben kinyitotta az ajtót a szakaszparancsnok, s úgy állt ott, ahogy az ágyból kikelt. A két finánc jelentéstételre nyitotta a száját, de ebben a pillanatban Gergely törzs. ur előírás szerint bevágta a karabélyt és nyomaték kedvéért ismételt is egyet. Én sem tehettem mást. Ezen helyzet felvétele a csendes éjszakában fokozott mértékű nagy zajt váltott ki, s a fináncokat is nagyon meglepte, mert igen bamba képet vágtak ahhoz. A törzs ur ezt a meglepetést kihasználta, s emelt hangon dörögte a szakaszparancsnok felé:

- Fogtam a község szélén két fináncot egy zsák dohányal! Mégis csak disznóság, hogy az urak maguk nem tartják be az ellenőrzésükre utalt törvényes rendelkezéseket! Itt vannak, és csináljon velük azt, amit akar; én nem veszek az esetről tudomást!-

A fináncok a meglepetéstől percenkig nem tudtak szóhoz jutni. A szakaszparancsnokuk kapott először észbe és elnevette magát. Beinvitált bennünket, és a hecc befejezéséül -mi ketten- meg is ittuk a békepharag velük.

A dohányt meg hazavitte Gergely, és békességben pipálgatta azt otthon, a felesége nagy bosszuságára.

Másnap aztán a fináncszakaszparancsnok feljött az őrsre és megtörtént az általános kibékülés. A további haragtartásra amagy sem volt indok, mert a mi szakaszparancsnokunk két héttel előbb nyugdíjba vonult, de meg a "hetes"-ét elfogó fináncot is hónapokkal előbb egy másik szakaszhoz áthelyezték.

oooOooo

MINDEN TITOK KIDERÜL EGYSZER.

Egyik alhdy. Bajtársunk írja: "Évtizedek óta őrzött titkot árulok el, talán a szereplők már nem is élnek, s így a fogadalmam alól feloldottnak érzem magam.

Az esemény 1931 vagy 1932 évben történt. Tóth János és én a kerület irodájában dolgoztunk egyik vasárnap délután. Jakab Jóska, szintén kerületi segédmunkás, feldult állapotban rontott az irodába, elővette a Kihallgatási könyvet, és az előző napra beírta magát abba, hogy eltávozást kért. Ő vezette ezt a könyvet egyébként is. Aztán megfogadtatta velünk, hogy ha hollétéről érdeklődnek, mondjuk, hogy már vasárnap d.o. motorkerékpárral a szomszéd községbe, mennyasszonyához ment. A többit majd holnap elmondja.

Ezután, kb. egy óra múlva, helyőrségi riadó volt, és mindenkinek igazolni kellett a délutáni holtartózkodását.

Másnap reggel Jóska, aki egyébként is tréfás ember volt, gyónt nekünk.

Vasárnap délután kiment -ugy emlékszem- az Erzsébet ligetbe sétálni. A bokrok között egy egyruhás alakot pillantott meg, akit Horváth g.főtörm.-nek vélt, s gondolta megvicceli. Utána lopakodott, és mit ad Isten, az illető lehajolt, s a cipőjén igazított valamit, Jóska meg a kifeszülő nadrágra egy hatalmasat rásózott, amire az azt viselő egy hatalmasat ugrott. Jóska ekkor vette észre, hogy Svoly Kálmán hadtestparancsnok volt az illető. S szégyen a futás, de hasznos álláspont-ra helyezkedett bajtársunk, s így sikerült is elérnie azt, hogy a leírt cselekvésére odahaza fény nem derült.

Egyszer eltűnődtem a régi jó időkön, és a többek közt a fenti esemény is eszembe jutott. Akkor az nagy riadalmat okozott, de most már csak mosolyogni lehet azon.

Az eszt igen régen történt, így annak szereplői megbocsájtják nekem, hogy a titkot felfedtem. "

F.J. /U.S.A./

oooOooo

DICSÉRET KIHÍRDETÉSE.

A MKCSBK. Vezetője díszes okiratban megdicsérte u. Sz.K. századost, Canada, a Testület kiváló zászlós tisztjét;

"A magyar csendőrség átmontése, szellemének ápolása, fejlesztése, fenntartása és érdekeinek, egységének mindenkori bátor védelme téren lángoló hazaszeretettől fűtött egyéniségéből fakadó magyar, testületi és bajtársi szeretettel egy évtizeden át kifejtett, példátadóan kiemelkedő, áldozatos munkásságával szerzett hervadhatatlan érdemeiért és vezetőinek hűséges támogatásáért."

ooo0ooo

PONTOS KÖZLEMÉNY A BAJTÁRSAKHOZ.

A B.L. 11/1962.sz.-ban kiadni tervezett csendőr könyv megrendelésére hívtuk fel csoportvezetőink, valamint a csoportokon kívül élő Bajtársaink figyelmét. Közben több megrendelés érkezett hozzánk, de érdeklődés is, hogy a könyv tartalmát részletesebben ismertetnénk. Ezért megismételjük a B.L. 1951.évi 12.számában fenti, azonos cím alatti tájékoztatásunkat:

"A B.L.-ben közzétett felhívás értelmében befejezés felé közeledik "Csendőr a viharban" c. kiadandó könyvünkhöz az adatgyűjtés. Az alábbiakban kivonatossan ismertetjük a könyv vázlatát.

Tervünk, hogy rövid "Bévezetés" után a könyvben megjelenő csendőr történeteket négy csoportba, ennek megfelelően könyvünk tartalmát négy fejezetre osztjuk.

I. Fejezet: A szolgálat.

Idé sorolnánk indazokat a kisebb elbeszéléseket, melyek megismertetnék az olvasót a csendőrségi szolgálat nehézségeivel. Bemutatnánk, hogy a közrend fenntartása érdekében mit dolgoztunk. Végeztük szolgálatunkat éjjel és nappal, esőben és hóban, hőségben és fagyban, hogy a köznek használhassunk. Leírhatnánk itt egy pár érdekesebb nyomozást is annak a bizonyítására, hogy milyen sok nehézséggel kellett a nyomozó járőrnek megküzdenie. Tárghalhatnánk egy-kettő veszélyes szolgálattal is, amellyel bizonyítanánk, hogy békés viszonyok között is életveszélybe kerülhetett a csendőr, megsebesülhetett, sőt életét is veszthette.

II. Fejezet: Háborús élmények.

Ez a fejezet bemutatná a csendőrt, mint harcost. Leíránk, hogyan harcolt az orosz-fronton, majd a haza védelmében a Kárpátokban, az Erdély-i hegyekben, az Alföldön, Budapest védelmében stb. Tárghalunk, hogyan védelmezte az egyént, a női becsületet, a köz- és magántulajdont még akkor is, mikor kilátástalan volt számára a jövő. És végül, hogy miként haltak meg hős bajtársaink szemünk láttára, szerte az országban.

III. Fejezet: Cső. a kommunizmus jármában.

Idé tartoznának mindazok a történések, melyek Testületünk tagjainak orosz fogságba esését, hadifogoly élményeit, igazolási eljárást, a hazai bujkálását, üldözését, bebörtönzését, internálását és deportálását ismerteté az olvasóval.

IV. Fejezet: Ragaszkodás a Testülethez.

Itt olyan kis történeteket tárghalunk, melyek arra szolgálnának bizonyosságul, hogy mily nagy szeretettel vette körül a magyar nép Testületünket, nagyra értékelte és megbecsülte munkánkat. Elmondanánk, milyen szeretettel fogadtak bennünket Kassán, Kolozsvárt, a különböző diszolgéseknél és felvonulásoknál. Végül értékeltetnénk, mily bizalommal várja vissza a nemzet zöme a magyar csendőröket".

..

Bajtársak! Ami tíz évvel ezelőtt nem sikerült, talán most sikerül. A könyvünk kiadása a megrendelők számától függ, mert minél többen rendelik azt meg, annál olcsóbban tudjuk azt kinyomtatni.

Csoportvezetőinket és minden egyes Bajtársainkat is kérjük a könyv megrendelésének szorgalmazására.

ooo0ooo

Ezuton köszönettel nyugtázzuk az Ön . . . . hozzájárulását a B.L.-re

szegélyalapról

KÖZLEMÉNYEK, SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Torontói csoportunk Vezetőjének értesítése szerint az illetékes hatóság jóváhagyta egyesületbe való tömörülésüket, s az erre vonatkozó Charter-t kiadta. Az egyesület címe: Royal Hungarian Gendarmerie Veterans Benevolent Association of Toronto. /"Volt m.kir.Csnadőrök jótékonyági egyesülete Torontó."/.

Igaz örömmel közöljük a fentieket, s reméljük, hogy úgy mint addig, ezután is azt az egyenes utat járják Bajtársaink, amelyet a MKCSBK megalakulásakor kijelölt.

New-Brunswicki csoportvezetőnk kéri a csoporthoz tartozó Bajtársakat s Barátokat, hogy hozzájárulásukat a B.L.-re, a Segítőalapra stb. az alábbi címre juttassák el hozzá: Zimonyi Vendel 33. High Street. New-Brunswick. N.J.

v.Szabadhegyi Ferenc vörgy. és Dalmy József ezds. Bajtársainkat szólította el az Úr sorainkból. Az előbbit Clevelandban, utóbbit Colombusban helyezték örök nyugalomra. Odahaza melegszívű előljárók, a hontalanságban pedig kiváló Bajtársak voltak. Isten adjon nekik örök nyugodalmat az idegen földben. Hátrahagyott Hőzzá tartozóiknak pedig mielőbbi belenyugvást a megváltozhatatlanba!

Szabó Jenő alez. bajtársunkat keressük. Címének közlését kérjük a szerkesztőséghez.

Az "Orosz táj" című novellát a "Pásztortűz", erdélyi irodalmi és művészeti folyóirat, 1943 április 15-én kiadott 4.számából vettük.

U.M: szds. Australia és argentiniai csoportunktól beérkezett hozzájárulásukra közölni kérjük azok mikénti felhasználását?

M. J. alez. Australia. Bajtársunk szíves váromlására hozzuk, hogy a megadott hazai címre 50 Guldent-bank utján átutaltattunk.

Isten kegyelmében és áldásaiban gazdag Karácsonyt kívánunk Bajtársainknak és Olvasóinknak, valamint minden eddiginél jobb üjlesztendőt. Reménykedjünk, hogy mielőbb megvalósul régi vágyunk, s visszatérhetünk szeretett Hazánkba!

H A N D S C H R Í F T - K É Z Í R A T. ADRESS-CÍM: B.L.SZERKESZTŐSÉGE

UTRECHT; Nansenlaan 29. Nederland-Europe.

Drukkwerk!
Printed Matter!
Periodique!
Drucksache!

Herr
Mr. Dr. Béla R e k t o r
Msr. P.O.Box 784.
Herrn. Presidio of Monterey, Calif.
U.S.A.

